

L'ensenyament en llengua catalana

En el Consell General ordinari de socis de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, darremament celebrat, foren aprovades per aclamació la proposició i declaració de principis que reproduïm.

Proposició. Els que sotscriuen, socis de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, a l'Assemblea general ordinària d'aquesta data, proposen els següents acords:

Primer. Que l'Associació es dirigeixi a tots els diputats representants de Catalunya a les Corts de la República d'Espanya, requerint-los a defensar en elles l'Estatut de Catalunya amb la seva plena integritat tal com el redactà el Parlament de la Generalitat i la votaren els nostres Ajuntaments i el poble en memorable plebiscit, posant de manifest que representa, no ja la totalitat de les aspiracions catalanes, sinó una generosa transacció del nostre ideal per a facilitar la consolidació de la República espanyola.

Segon. Que d'una manera especialíssima s'esforcin a aconseguir la subsistència plena dels articles referents a l'ensenyament i a la cultura que l'Estatut reclama com exclusivament discrecionals del Parlament català.

Tercer. Que es comuniquin els dits acords al President de la Generalitat de Catalunya per al seu coneixement i com a testimoni de fervorosa adhesió a la cabdal institució representativa de la nostra terra.

Barcelona, 21 de febrer de 1932.
—Signen: M. Folguera i Duran, Albert Bastardas, Alexandre Galí, Pere Manén, Lluís Bertran i J. Mes tre.

Declaració. L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, declara que en la fase actual de la lluita per les reivindicacions de Catalunya, i en ordre a les qüestions d'ensenyament que són les de la seva competència, quan es discuteix un Estatut en el qual a la vegada que s'ha condensat l'expressió actual i cenyida de l'esperit de Catalunya, s'ha realitzat un esforç per a reduir les aspiracions als termes més estrictes en el que pugui ésser fonamentat un concepte de perso-

nalitat política, cal, abans que tot salvar la intangibilitat dels principis que interpretant la voluntat unànime de Catalunya es reflecten en l'articulat del present Estatut en discussió. Per tant, creu l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana que en el moment actual, qualsevol actuació de política pràctica i immediata que tendís a salvar aspectes parcials dels problemes de cultura, no tan sols seria improcedent i inoportuna sinó que causaria a la causa catalana un dany d'incalculable importància per tal com podria representar l'ab-

dicació d'allò que li dóna vida i raó d'existir, o sigui, el sentiment de la personalitat ètnica i política i com conseqüència la convicció del dret a regir els seus destins.

Per últim l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana es creu obligada a declarar una vegada més que pedagògicament l'ensenyament dels infants només pot ésser fonamentalment en la llengua materna i que tota interferència de llengües en l'ensenyament, és perjudicial a l'educació dels infants.

Quan, doncs, per circumstàncies polítiques i socials és inevitable d'introduir una llengua segona, cal, que l'ensenyament de la nova llengua es faci procurant d'evitar tots els perjudicis que podria causar a la formació dels infants.

Europa amenaçada amb un període glacial?

L'Abbe Th. Moreaux, el director de l'Observatori de Brouges, preguntava en un article, si l'Europa tornaria a passar per un període glacial, i es basava, en aquest canvi que en les temperatures de les quatre estacions, es nota arreu d'Europa.

Quina és la causa d'aquesta trastorns? Perquè aquestes ones de fred, en un temps i en països poc acostumats a temperatures rigoreses?

Si cal atribuir els períodes glacials, a grans crisis de pluges, que refreden l'atmosfera i que són provocades sens dubte a fer una sobreactivitat del sol no hi ha cap raó per a creure que aquest fet, no es renovarà mai més, molt al contrari, perquè la naturalesa no és més que un etern recomençament.

El darrer període glacial a Europa data de deu a dotze mil anys, però, què és aquest lapse de temps comparat amb els dos milenars d'anys que engloben els períodes geològics?

"El passat, sempre és una segona garantia del pervindre" — diu l'Abbe Moreaux.

Els períodes glacials tornaran. Quan? "That is the question".

Segons el geòleg Suec Gunnar Erdtmann, diu que aquest període, vindrà més aviat del que la gent es pensa. Aquest geòleg es funda en

diverses raons, i que semblen totes elles filles de profunds estudis. Una d'elles, és la següent: Aquest savi ha fet un extens estudi sobre les grans aglomeracions forestals, i ha notat que, segons el clima de cada regió, es veuen multiplicar certes espècies d'arbres, mentre que d'altres, desapareixen completament.

Aquest fet ha estat constant en el curs del temps geològic. Si examinem, per exemple els boscos d'Anglaterra, d'Escandinàvia, veurem que els arbres que corresponen a un clima dolç, són en regressió, de molt temps ençà, i d'una manera contínua; en canvi, els que poden viure en climes freds, són en progressió constant.

Indubtablement, aquest fenomen indica un refredament general, que es farà sentir poc a poc, en les nostres contrades, en un temps més o menys llarg.

Si, segons aquestes dues personalitats, el refredament de l'Europa, en vista d'un, diguem-ne proper període glacial, és un fet, planyem els nostres descendents que no podran fruit més d'aquests climes tan dolços, que fins ara hem anat gaudint.

Que per molts anys, les poguem contradir, que més val que s'equivoquin els geòlegs que no pas, que en un cas com el que ens ocupa, tinguin tota la raó.

Fent via

Mentre s'espera l'hora de l'aprovació de l'Estatut de Catalunya per les Constituents espanyoles, el Govern de la Generalitat va preparant les normes per a l'estructuració del nostre poble que ressorgeix després d'un mutisme forçat de més de dos segles.

Sabem que els Consellers de la Generalitat, ultra el despatx dels assumptes corrents, dediquen atenció a preparar lleis i complements de llei perquè el dia no llunyà que Catalunya sigui mestressa dels seus destins estigui tot preparat per a posar el nostre poble en marxa ja que pels molts anys d'inactivitat és precis córrer molt si es vol posar Catalunya a la capdavantera dels pobles civilitzats, puix que aquesta és l'aspiració dels homes que amb llur visió lligaren la sort de la nostra terra a la de la implantació de la República Espanyola.

Sota el guiatge del gran patriota Francesc Macià, els seus secretaris, nomenats Consellers, van preparant el desenvolupament del futur govern autònom de Catalunya i no dubtem que amb tant alt mestratge tenen de reixir airoso del seu comès.

Darrerament el Conseller de Cultura que ho és el poeta i patriota paisà nostre, Ventura Gassol, ha obert un concurs-oposició per tal d'anar formant el pla general per a la rehabilitació definitiva de la llengua catalana, pel qual concurs es creen vuit places de professors i un oficial de Secretaria per a les Oficines del Consell de Cultura de la Generalitat.

Amb aquest cos de professors per a l'ensenyament per correspondència als mestres de Catalunya, una Oficina de correcció de textos, la Normal de Mestres, l'Institut-Escola adés obert, es prepara la rehabilitació total de la nostra llengua tants anys befada i perseguida per la dinastia borbònica que usdefruitava el govern d'Espanya tot desfent-la i empobrint-la.

Catalunya, terra de seny i de progrés, va fent la seva via, esperant el moment del seu reintegrament al concert dels pobles per a poguer donar com ja havia fet, lliçons de legislació liberal al món.

M.